

Nemzeti Társalkodó.

KOLOZSVÁRTT

33-ik szám.

PÉNTEKEN.

Aug. 16án

1

8

4

4

Tartalom: Az ismeretlen isten. (Beszély Sandtól.) (Vége.) Az angol ministerek. Három székelt vitéz. Kolozsvári labdacso.

Az ismeretlen isten.

(Vége.)

A' római úrhölgy letérdelt a' nedves talpazatra, magosra emelte föl gyémántokkal 's arany-túkkal ékített szép fejét, 's vállig meztelen hófehér karjait az üdvezítő képe felé kiterjesztve, így imádkozott:

„Nem tudom, mit kell tőled kérni, o ismeretlen isten! de hogy micsoda panaszt bocsátok egéd felé, azt jól tudom, mert életem most keserűbb lett, mint az olajfáról frisen leszakított gyümölcs. Lábai mnák térdelt a' férfiak virága, még is az, kit férjemmé választék, vad gyönyörért engem elhagyott. Kivánsága csak oda volt irányozva, hogy az erkölcsiség szigorú utjától eltávolítva más férj karjai között láthasson, hogy aztán neki is joga lehessen, nyíltan üzhetni gyalázatos kéjelgéseit. Megsértve gondolám hiúságomat, ha Iciliust így szeretném. Tudod te, nazarethbeliek istene, mert azt mondják, hogy Jupiterként az emberek minden gondolatait és tetteit átlátod, te tudod, hogy Icilius méltatlan vala szerelmemre, engem vétkes gyönyöre miatt hagyott el, 's ürügyül mondotta ezt: ő hűtelen

nő mellett tovább nem maradhat! Antonius, ki darab ideig előttem térdepelt, majd ugyanazon bünbe esett, mellybe Icilius, 's elpalástolandó, dühösségemben azt felelte, hogy egy testi kéjekben uszó nő nem megvetendőbb, mint egy más, ki kétszeri szerelmét hamar feledheti. Te tudod, o isten, én magamat annyira le nem alacsonyítám, szerelemért ilyen bünteljes férfiakhoz folyamodni, 's kényemszerinti Boszúlót keresni; te azonban azt is tudod, hogy ezen szerelem nem volt üdvösebb, mint az előbbi. Így életem magát kínosan fölemészte a' harag és elvonultság közepette. És midőn az engem megvetőkre boszuért az alvilági istenekhez folyamodtam, te tudod, milyen gunyolódva feleltenek: az alvilági istenek kora elenyészett; Cerberus a' gyönyörtől megfojtatott és magok a' furiák könnyelműekké levének, mióta Plutó a' kertek istenével és Comussal megosztozott: a' föld biralma fölött.

Ennyire eltávoztunk mi az erkölcsiségtől o ismeretlen isten! Az emberek nem hisznek többé az ég jogosságában; és a' szeméremtelen Bacchus papjai sértegetik a' szomorú Veszta-szüzeket. És maga Lucina sem védi többé a' nők és anyák méltóságát: 's Küprisz oltarai körül vad dőzsölők hemzsegnek: mégis a' nők csak azért élnek, hogy szeressenek és szerettesse-nek! mivé kell azoknak lenni, kik a' szerel-

met csak a rózsás nyoszolyákba viszik, ha pénz még több szemérem-sértő kéjeket szerrez 's ha Roma szüzei titkos dolgokat tudnak mellyek előttünk ismeretlenekké maradnak? Minket szemtelen ágyasok szakítanak el férjeinktől; ne hívjuk-e hát rabszolgáinkat karjaink közé, hogy magunkhoz méltókká tegyük?"

Több mint egy tette ezt közölünk pirulás nélkül és így bukott ezen iszonyteltjes fertőbe, csak hogy palotája magányát 's beteges szerelme dühét elenyésztesse. Hanema' nő gyenge, o hatalmas isten! nem érzi hogy a' tamasz mellőle kidőlt, 's így elhagyatva van. A' házasság reájok nézve a' hűséget nehezzé teszi és ha még is hűtelen lett, megvettetés a' büntetése. O nazarethbeli isten! általánosan a' férfiakért, férjem Icilius, Antonius és mindazokért, kiket hasztalan szerettem, emelem panaszomat, jogosságodat kérendő. Bocsold meg őket, add nekem azt a' hatalmat és erőt hogy feledhessem, vagy bocsásd reám az öregség részvétlenségét. Szépségem részint tőlem elraboltatott; add vissza ezt nekem! bár azokhoz kik megvettettek hűnek kellene lennem! add vissza nekem a' szépséget és annak hatalmát. A' görög nő Lycorisnál volt azon eset, hogy mint kilencszáz férjek özvegye több keccsel és bájjal birt mint én.

Mit cselekedjünk mi annyira megvett személyek magányos kerteinkben? A' statusnak semmi hivatala, sem háboru, semmi tudományos intézet nincs számunkra menhelyül 's munkálkodásra, azokhoz a' férfiak igényeiket formálják 's így magukat vigasztalhatják; azokból is kizár gyöngeségünk és neveltetésünk. Arra tanítanak, hogy másoknak tetszessünk; első gondja anyáinknak, mihelyt hajunk vállainkon lebeg, nekünk tanítást adni, miként fűrtözzük föl azt illatos kenőccsel, micsoda drágakövek legyenek ékeink, hogy a' férfiak pillantásit magunkra vonhassuk. Legkomolyabb foglalkozásunk öltözésben áll, egyedüli multságaink olyanok, mellyekben magunk kényelmetlen ne érezhessük, 's ezek kéjvágyunkat fölingerlik 's kicsapongásra utat mutatnak. És ha szüzen 's szigorúságban élünk, férjeink legfőlebb hideg tiszteletet és unalmat mutatnak irántunk; 's őket igyekszünk keblünkhöz mesterséges bájok által csatolni, így gyanujokat fölserkentjük 's reánk a' megvétel következik.

Igy, o galileai isten, így tesznek Roma asszonyai! Ennyire sülyedtek a' különben mélyen tisztelt nők, kik a' kapcsolatok egykor a' honnak áldozták föl, 's kik egykor hősokeket szoritának keblökre. Fenyítékelen szálalásol Roma nyilvános utcáin egész nemzetiség 's győzelemmel vonul el az erkölcsös nők előtt. Ha még néped az erényhez hű maradhat 's törvényed kényszeritheti a' sziveket a' hűségre és önmegtartóztatásra, úgy rombold szét ezen erkölcstelen várost, te galileai isten! 's virágoztass helyébe más nemzedéket. Előtled nyilván lefestém sorsunk iszonyatosságát, felelj most papod szája által; jószod által vigasztalj és taníts; hogy az élet unalma 's a' szaggató haragtól megszabaduljak, bár varázs mesterséget kell üznöm, vagy az Erebus mérgét kell innom, mi edezt örömet megteszem, mint sem remény nélkül távozzam el magános lakomba és az erőtlen boszu kínai közé.—Pap! a' te isteneddel beszéltem most; tőled feleletet kívánok. Nincs-e neki semmi Sybillája, hogy mellette tanácsot adjon? Ah! ha előtled ismeretes lenne valami bájital, melly a' férfiak szerelmét megadná, vagy pedig a' nők sziveit semmivé tehetné! mi örömet üriteném ki a' végső cseppig, bár utána legkinosb halál-tusa következne! Felelj, öreg, hány hekatombát kell oltárodra vinnem? Kétkedsz gazdagságomban? kétkedsz eskümben? Minden csordáim 's birtokom Krisztusodnak áldozom, 's palotám arany edényeit neki akarom ajándékozni. Tetszenek-e neked ékem, gyémántom, 's drágaköveim? Azt mondják, hogy elfogadjátok a' gazdagok ajándékait, a' szegények közt kiösszátok, hogy ezen ajándékok isteneiteket kegyelmesekké tegyék; mindent neked akarok adni, ha vele felcserélhetném a' szerelem kincsét vagy a' feledést."

„Szerencsétlen nő!“ felelt Pamphil, a' mit kívánsz, nem áll hatalmunkban. Istenünktől nem követeljük, hogy az emberi szenvedélyek lecsöndesítéséről gondoskodják; ő a' bűnös kezét, mnlly a' mérge ereje által az ember ereiben folyó vért még inkább hevíteni vagy jéghideggé tenni akarná, elszárazsítja.—Közölünk kik megházasulnak, úgy tekintik a' hűséget mint a' férj és nő egyenlő kötelességet, és a' hűtelenség vétke egyaránt megbüntetik. Csak a' keresztények közt lehet valódi és tartós szerelem. Ők csak egy istent kérnek, kiben minden erények föltalálhatók,

midőn a' pogányok több istenek képét imádják. És ezen istenek, leányom, ezek a' fekete daemonok, kiket, tisztelet és rettegés helyett mélyen gyűlölni 's megvetni kell. A' könyörület, kegyesség és ártatlanság istenének áldozz, de nem bárányt vagy bikát, hanem minden boszus gondolatot, a' gőgöt és kevélységet 's élted minden hiúságait.

„Életem már rég óta minden kéj és nyugalom nélküli,“ szolt a' romai nő; és én mit sem áldozhatok egyebet istenednek mint a' gyűlölséget, boszuvágyat, hogy az örömet megadja, melly engem kerül, és azon nyugalmat, melly után olly forrón esengek?“

„Istenünk áldása által soha sem szentelé meg azon képeket, 's tiltja mindenektől, kik benne hisznek.“

És micsoda vigaszt ígér ő a' hűtlenül elhagyott nők számára?“ kérdé Lea 's fölemelkedett a' talapzatról.

„Tárt karjait ajánlja“ vizonzá a' keresztény, „magához hívja, keblén megvigasztalni.“

„O pap,“ szolt a' romai nő, „ezen jóslat igen homályos 's nem érthetem meg. Szeret-hetem-e istenedet, 's aztán szereténd viszont istened is?“

„Igen, leányom! az isten szeret minden embert, mert gyermeke, és ha az emberek egymást elhagyják, vigasztalva fogadja őket magához, kik hozzá folyamodnak. Próbáld meg, Lea, az isteni szeretetet, 's te abban olly tiszta örömet találsz hogy minden földiről le fogsz mondani.“

„Jóslatodon bámulok és rettegek inkább inkább,“ felelt Lea, 's az oltár mellől eltávozván fátolyát félig arczára voná. „Öreg! az istenek szerelme rettenetes; a' halandók nagy kárpottlást adnak, ha nekik szerelmüket ajánlották. Hamuvá változott Semele midőn Jupiter ragyogó arczát megpillantá, és a' szerelem-féltő Junó dühösen üldözte a' szaladó Latonát.....“

„Megállj! szerencsétlen asszony! távolítsd el magadtól az ilyen hasztalan gondolatokat. Az igaz isten nem száll alá a' gyenge emberekhez, mert ő nem rejtezik földi szövetek alá, mint mesés isteneitek. Te, évszázad leánya, annyira beburkolád magad a' vétebbe, hogy én nem tudom, micsoda nyelven kell veled beszélnem. Nincs időm hogy tanítsalak. Akarsz-e keresztényé lenni?“

„Miként akarhassam ezt, ha nem tudom

bizonyosan, hogy így fájdalmaimnak vége leend?“

„Az örökkévaló nevére ígérem a' vigasztalást egész életedre, ugy büneidnek bocsánatát is jövődöben.“

„És miként hihessem el ígéretedet, ha istened hatalmának próbáját ezen a' helyen nem tapasztalom.“

„Az istent kell hát kérnem, hogy csodája által téged győzzön meg?“

„Tedd azt,“ szolt a' nő, „és előtte magamat meghajtom.“

„Nem!“ felelt Pamphil; mert lelked még most is bűnben lebeg; az ég szava még nem hi téged megtérésre, csak a' szenvedélyek szava; ezek még keményen harcolnak benned, midőn el akarod fogadni az isten magához-hívását. Asszony! fogadd meg most szavamat; menj haza, 's igyekezz az embereket feledni, kik téged megsértettek 's add magad a' csöndes magánynak. Itéld magad elvonultságra, bizd istenre szenvedésedet és fájdalmadat. 'S ha a' szenvedések elhordozására erőd hiányzanék, ne menj segítségért Venushoz vagy Vestához, feledd el ezen csaképeket, térdepelj le, szemeid emeld föl az egekre, hol az élő isten uralkodik, és akkor mond e' szavakat: „igaz isten! engedd hogy megismerjelek és szeresselek, mert egyedül téged akarlak megismerni és szeretni.“

„'S kedvemért akkor miféle csodát teend? „kérdé nagyon bámulva a' romai nő.

„Az igazság leszálland szivedbe, az isteni szeretet bátorságot ad, 's csöndes merengésedből fölserkenve a' vigasz reád leszálland.“

„Örökre?“

„Nem! az ember gyenge, és semmit nem tehet egy magasb szüntelen tartó segély nélkül. Mihelyt érzed hogy a' bűn hatalmába akar ejteni, mindannyiszor könyörögj 's kérd ezen vigasztalást.“

„És szüntelen érezni fogom, hogy megvigasztaltattam?“

„Igen, ha igazán és szivedből kérted.“

„'S hát ha keresztényé lennék?“ kérdé Lea aggódva. Férjem átadna az ítélőszéknek és halálra küldené.“

„Ezen üldözéseknek is egyszer vége lenne, és Krisztus győzelmesen fogadna magához,“ felelt Pamphil. Azonban ne félj semmitől, 's ne mond senkinek új hitedet, és folyamodj az ismeretlen istenhez legtitkosb

szobádban. Majd égő vágyat fogsz magadban érezni az oktatás és keresztség után, és ha végre keresztény vagy, úgy a' vértanúságtól semmi félelmed nem leend. Most távozz innen; az óra eltölt. Ha ígéreteim erejét érezted, akkor térj vissza majd a' katakombákhoz."

A' következő reggel a' katakombák elpusztítottak, a' keresztények elszóratván két évig úgy tetszett, mintha Romában a' keresztény vallás megszűnt volna. Pamphil haza ment Cezareába, és Euseb Sz. Péter városába jött barátja tanításival jól felkészülve. Ő ismét összegyűjté a' hívő csoportot és őket igen megszorozva találta. A' hit nevedett a' lánczok között, az igazság terjedett a' sötétségben, és a' hajdani üldözők helyébe újak léptek, a' hívőkkel hasonló gondolkozásuak.

Egyszer estve egy fekete rabnő lépett Euseb elébe, midőn ő a' császári városon ment keresztül, egy mezőn rejtve levő barlangját meglátogatandó. Már rég hogy a' nő kísérte; Euseb kémnek tartá, 's már úgy gondolkodott hogy visszatérjen 's útját másfelé irányozza, midőn az hozzá így szólott: „A' názarethbeli isten névére! egy római úrhölgy akar veled végperceiben szólni. Kísérj és ne félj, mert istened van velünk!”

Euseb követte, 's miután ő az elborult éjben egy pompás mezei lakot rejtő homályos csaliton keresztül ment, Leához bévezeték. Bársony-öltönyében halál-sápadtan és a' halál hidegétől általjárva felülteté magát elefáncsont székébe és kérdezte már szinte nem is hallható hangon: „Euseb vagy-e Pamphil barátja?”

„Igen, az vagyok“ felelt a' kegyes apostol.

„Tehát add reám a' szent keresztséget“ folytatá a' haldokló „mert végperceimben az ismeretlen isten megismerését kívánom. Két hosszú éven keresztül imádom már őt és sirva kérek tőle segítséget; Pamphil tanácsolta volt ezt tennem. Ezen időtől fogva édessélett szenvedésem és könnyeim megszűntek égni. Mint ő parancsolta, úgy éltem, 's minden világi kéjről a' circusbán, innepekben, a' versenyeken és az erőtlenség istenek templomaiban lemondottam; elvonultan csendes kertemben istenhez esedeztem, mihelyt elrepült örömeim fölötti szomor szállott meg, 's mindenkor

egy csodálatos nyugalom és előttem még most is ismeretlen üdv szállott reám. Nem volt szabad magamat titkaidban tanítatni, mert teitek közül egynek üldöztetésével fizettem volna meg; örömmel vártam én a' kedvező pillanatot, de a' halál már most azon élvezetből megfoszt. Én meghalok és békében halok meg 's azon hitben, hogy istenedet meglátom, mert mindazt mit nekem Pamphil parancsolt teljesítettem: lelkemből és szívemből imádkoztam az Istenhez. Semmi más könyörgés nem jött ajkaimra, csak az, mit Pamphil parancsolt: „Egyetlen-egy igaz isten, engedd, hogy téged megismerjelek és szeresselek...”

„A' szó elhalt Lea ajkain; Euseb a' rendelt vizet homlokára önté, mellyen már a' halál fehér fátyola elterült és így szólott: „Tanítson meg reá, mit itt a' földön meg nem tanulhattál, az isten, maga egében! A' bünbánat a' valódi keresztség, mellyet ő itt alatt gyermekeitől kíván.”

Lea mosolygott, és a' mellette szolgáló rabnő csodálkozott azon magasztos szépségen, melly most az imádkozó ábrázatán előmlött; sietve finom aczél-tükört hozott elő és azt urnője elébe tartá ezen szavakkal: „O aszonyom, ne félj a' haláltól, mert az ifjuság vonásaidra ismét visszatért. Szemed tündöklök, ajkaid biborként piroslik, a' galileai isten veled csodát tett, és ha a' férfiak ezen pillanatban látnának, minden nőt egyszerre elhagynának, hogy láhaidhoz térdepeljenek. Kelj fel, készítsd kocsidat, én fürteidet fölékitem; a' császár maga lábaidhoz boruland.”

Lea sokáig nézte arcát a' csillámló tükörben, azután gyengülve karjaira bocsátkozott: hogy mehetnék én vissza az emberek közé, bár a' galileai isten új életet ajándékozott, 's mikép tennem én titokteljes kegyelme által vissza-iffult szépségemet befertőzött győzelem jellé! Érzem életem végét, 's hogy majd fölvetetem a' soha el nem mulandó szépség helyére, mellyet az isteni Plató legfőbb jónak nevezett. Ő is sejté az ismeretlen istent és a' magas égben helyezé a' szeretet és tökély forrásait. Pap! ezen viz, mellyel homlokom megöntéd, nem eszme-képe-e azon elapadhatlan forrásnak, mellyből majd szomjuságomat elfogom oltani?

„Igen, leányom,“ felelt a' pap, 's mialatt a' váltságról és a' földöntuli reményről beszélt, a' hölgyet mosolygó ajkkal látta elhal-

ni. A' nyugalom, melyet érze, midőn az ismeretlen isten tiszteletét fölfogadta, 's halála órájának vidámsága annyira megihleték a' feketé rabnöt, hogy az Euseb papot a' keresztények sirboltjába kísérte és azon pillanatban a' minden szerelmesek vigasztalója 's megváltója vallására tért által.

-rh-z-

Az angol ministerek.

A' világnak egy monarchiai kormányalkattal bíró országában sem fejezi ki magát a' közvélemény olly élesen a' kormányon ülő ministeriumban, mint ez Angliában történik; tökéletes ellentétben a' fejedelem szabad választásával, melly más országokban a' közállomány első szolgáit hivatalra szólítja. Angliában mindig azon férfiak vezetik az ország ügyeit, kiknek pártnézetök mellett az alsóházi szavazatok többsége, vagy más szókkal: törvényes képviselői organuma által maga a' nép nyilatkozott; 's ha egy a' korfolyam irányának ellenszegülő párt ministerei a' kormányon fentarthatni vélnék magukat, az alsóház majd érzékenyen tudatná velök, mikép eljött az idő visszavonulásról gondolkodniok. Angliában éppen lehetlen, hogy ministerium a' nemzet nemtetszése alatt 's maga a' király akaratjának ellenére is évekig fen bírja magát tartani, mint ez nevezetesen Frankonban tapasztalható; ámde megtörténhetik 's mint jelennen, ugy máskor is megtörtént, hogy a' királynak olly férfiakat kell az igazgatás élire állitania, kiket személyesen nem szeret; így IV György király Canning Györgyöt; így Victoria Sir R. Peelt. Egy illy határozottan nyilvánuló népvélemény csak olly országban képződhetik, hol a' szabad sajtónak századok óta háborítlan birtokában az eszmecserének, surlódásnak a' legszabadabb mező volt hagyva, hol a' legragyagóbb tehetségű egyének, bármelly iránynak viseljék színezetét, saját nézeteikkel bátran kiszállhatnak a' sikra, hogy éppen az elmentmondás által 's a' pártok tusájában lassanként fényre 's uralkodásra hatoljon az igazság, 's hol a' polgárnak egyszersmind valamely párt emberének kell lennie, ha egy jó polgár kötelességeit betölteni 's hona ügyébeni resztvétét nyilvánítani akarja ugy, mint polgártársai tőle igénylik. Innen ataljában min-

den angol vagy tory vagy whig, 's annál fogva a' kormányon vagy tory — vagy whigministerium ül, a' mint a' nép nyugalmat vagy mozgást, vesztéglést vagy haladást ohajt. — Csakhogy e' kifejezéseket nem kell a' szokott értelemben vennünk, hanem ismernünk kell az Anglia két főpártja közötti különbséget, melyet máshelyen jellemzeni fogunk.

A' dolgok természetében fekszik hogy uj ministerium alakultával nem egyszerre léphet életbe egészen ellenkező politika, belső mint külső ügyekre nézve; ez ugrásokra vezetne, mellyek seholt olly vészes eredményeket nem huznának maguk után, mint az ország igazgatásában 's a' közállományi életben. Ellenkezőleg, a' népvélemény átváltozása rendszerint fokonként szokott történni; a' fenálló ministerium csak lassan lassan veszi maga alatt az alapot, a' szótöbbség kezdetben csak kevésbé fontos kérdéseknél fordít hátat a' cabinet kívánatának, 's csak akkor, midőn elszánt alakban nyilatkozik az ellenzék, 's a' ministerium a' fenállhatását feltétező kérdéseknél többséget nyerni nem képes, csak akkor lép vissza, 's engedi át az ellenpárt tisztán 's himezés nélkül kifejezett nézetének a' csatapiaczozt, melly e' szerint mindjárt a' parlamenti szükséges tartalékkal lép kormányra.

Ezen okoknál fogva pedig seholt sem lehetséges kevésbé, mint Angliában, hogy vegyes ministerium folytassa az igazgatást, mint p. o. Frank- és Spanyolhonban alkalmilag találjuk; és ha még itt is a' moderadok és progressisták vegyüléke a' ministeriumban csak mulékony vala 's kéntelen lön csakhamar az idegen elemet magától elválasztani, vagy nyiltan az uralkodó párthoz állani, ugy a' már is szoroson két táborra szakadt Angliában még sokkal kevésbé állhat fen kétféle színű férfiakból alakult átmeneti ministerium. Vagy a' toryk vagy a' whigek bírják a' hatalmat, ámbar e' pártok megint több árnyéklatokra oszlanak, 's a' mérséklett tory Peel mellett a' tul-tory Vellington ül a' ministeriumban; egyébiránt az egész különbséget csak a' ministerium uralkodó elvéhez való szelidebb vagy komolyabb ragaszkodás teszi; a' dolog nagyban 's egészben véve azonegy.

A' királyné mostani cabinetje, melly tizennégy tagból áll, kiknek feje, mint már említök, Sir R. Peel, 1841 augustusban lépett kormányra, 's az idő óta sokféle meg-

támadások és vészek közt, hatályos erőt 's egyszersmind, különösen az utóbbi időkben, engesztelődési szellemet mutatott, 's bár egy két csekélyebb kérdésben a' rövidebbet húzta 's csak bajjal vihatta ki megint a' többséget, józanabb észre térítvén gondatlankodó barátit: mindazonáltal ha kilépendnek is egyesek a' ministeriumból, mint a' postai gyanus leveleket grahamizáló minister, kényszerítve a' népi közvélemény morális erőszakától, alkalmasint ki fog lépetni, csakugyan jelen állásában a' pártoknak közelebről nincs kilátás arra, hogy a' Peel cabinetje változzék.

Ezen cabinet néhány jelesebb férfianak tulajdonit és érdemeit következendő számainkban közölni szándékunk.

Három székel vitéz.

(Hősköltemény.)

A' torjai szirthez közel
Dózsa-havasa nyulik el,
Egy váromot fedez hegye,
Ezt lakta bájos Szépíke.
Három derék székel vitéz
Bátor csatára, harezra kész.
E' várba jöttek egykoron
Szép fülmilés esthajnalon.
Egymástól három jó barát.
Nem titkolá buját baját,
'S a' lányhoz úgy is jöttenek
Hogy mind a' három kérje meg.
Szép volt a' hős mindegyike,
Szerette őket Szépíke;
De három hőssel mit tehet?
Hú lányka csak egyé lehet.
'S az elsőnek így szólt a' lány:
Menj, merre a' nap—alkonyan.
A' másikat reá vevé
Hogy menne el kelet felé.
Harmadiknak mutatta délt.
Hogy ott keresne pályatért,
'S így szólt: azé legyen kezem,
Ki szebb emléket hoz nekem.
Indult a' három szép vitéz,
Csatára hős, halálra kész,
Kelet, dél és nyugat felé
Mikint a' lányka rendelé.

Az első ki nyugatra járt
Utban lelé az éj királyt.

Kérdé ez: merre idegen?
'S mondá a' hős, hová megyen.
Vitéz, veled szerencse jár
Hogy én velem találkozál,
Im néked szelenczém adom
Mellynek tartalma szép nagyon.
Azzal ki azt feltörheti
Ellenségét meggyőzheti.
Szólt, 's köd között elszárnyola.
A' vándor visszaindula.

A' másik szép vitéz immár
A' hajnal rózsatájánál.
'S im a' korány enyelgvé szót:
Székel hős merre utazol?
Elmondta ő is mért megyen
Tul földön, tul a' tengeren.
És ez, hogy gondját üzze ki,
Arany bölcsőt adott neki.
Vitéz! hová a' vágy ragad
Ez elrept mint gondolat.
Szól a' korány, 's a' hős felült
'S mint vágyott dél felé repült.

A' más kit sorsa délre hányt,
Talála egy tündér leányt,
És elpanaszlá öneki,
Szerelme merre kergeti;
'S a' szellem szánva bánatát,
A' hősnek bűvös tükröt ad,
A' mellyben a' nagy ég alatt
Mindent a' szem megláthatott.

A' mint a' tükröt átvevé,
Egyik barátja tűn elé,
Arany bölcsön felhők alatt
Jött el a' hős mint gondolat.
'S szólt: rejtse el emlékedet,
'S foglald e' bölcsön helyedet,
Repüljünk el nyugatra, hol
Talán barátunk vándorol.
Mig hárman együtt nem leszünk
Tükrödbe nem tekinthetünk,
Engedd hármunknak azt a' kéjt,
Egyszerre lássuk Szépikét;
'S repült a' pár nyugat felé
Mig hú barátját fellelé.

A' mint így összejöttek,
A' bájtkörbe néztek,
'S láták a' székel nép honát,
Völgyén vad ellen táborát,

Láták a' sujtolt nemzetet
Szaladni holt halom felett.

Egy bősüült Paczinaczita
Vezér rájok csapott vala,
'S a' téreken 's az ormokon
Járván járt diadalmason.
Núros rabonbán 's tábora
Győzve, gyalázva is vala.
Futott a' dult székel sereg
Mellyet nem sok harcz győze meg,
A' bérczeket bejajgatta
A' tért vérével áztatta.
Látván Núros a' végveszélyt,
Midőn sehol se lelt segélyt,
Küld ellenéhez kincseket
Hogy érte békét nyerjenek.

A' Paczinacziták feje
Hogy a' követség megmene,
Kurtán csak azt jelenté ki:
Nem pénz, hanem vér kell neki;
'S beszéle egy történetet
Hogy egy leánykát szeretett,
Kinek hét ország hódola
'S hét országban legszebb vala.
A' szép leány hozzá hajolt
Mi néki büszkesége volt;
De csak hamar egy éjszakán
Látá nejét másnak karán.

Gyilkomtól — szolt — nóm meg-
hala,

Keservem ah nem általa,
'S hogy csendesitem kinomat
Csatára fentem kardomat.
A' földet mig felforgatom
Ne kérje más bocsánatom,
Csak az ki nékem népiből
A' legszebb lányt aldozza föl.
Mert a' szépség 's a' fürtelem
Társak ez undok életen.
Gyilkomra várom Szépikét,
Leányitok legszebbikét.

Igy szolt az ellen—visszatért
A' követség, 's Núroshoz ért,
Ott mindent elbeszéltenek
Miket kivánt a' Pecsényeg.
Nem volt a' népnek mit tegyen,
Hogy szent hazája ment legyen,

Kettő között választhatott:
Halált avagy gyalázatot;
'S im mint a' nap vihar után
Népéhez jön a' szép leány,
Szemében nyájas szendeség,
Arczán a' hon szerelme ég.
Szívében nincs más gondolat,
Csak honja légyen ment szabad.
'S felzeng szava: szép nemzetem,
Halálom értted szent nekem!

A' szép lány gyászba öltözött
'S ment a' kesergő nép között.
A' durva Paczinaczita
Kifent szablyával várt rea,
Örülve jókorán neki
Hogy Szépikét megölheti.

'S im fenn a' bérczorum felett,
Megzugatón a' felleget
Üvöltve jött három vitéz
Csatára hős, halálra kész.
Egy percz alatt leszállanak
'S a' nép között megállanak.
Élsz, élsz te kedves Szépike!
Szólt a' hős mindegyike.
Mig keblén a' leány karát
Érezte a' három barát,
'S szólának ők: izenjetek
Az ellen bős vezérinek,
Elmenjen e' bérczek közül,
Vagy népe még ma sirba dül.

Haragra gyult a' vad vezér
Hallván a' küldött mit beszél,
'S megzugatván a' kúrteket
Felorditá a' sergeket.
A' székel nép megrémüle
Kezén se lévén fegyvere,
De im a' szelenczés vitéz
Vidámon Szépikére néz.
Nyugatról o kedves leány,
E' szelenczét neked hozám,
Ezzel, a' mint feltörheted,
Ellenségid meggyőzheted.....

A' lány gyorsan nyitotta föl
'S a' szelenczének öbliből
Tündér sereg rohant elé
A' harczra szállt ellen felé,
Nagy volt a' harcz, zugott a' föld,
Holt testtel, vérrel, telt a' völgy,

'S az ellen, hős vezérivel
Kiontott vérben hever.

Szabad lön a' székel határ,
De Szépikét ki birja már?
A' szelencze mit ér vala,
Ha a' hős nem repül haza,
'S a' tükörben nem nézi meg
Hogy egy perczig se késsenek?
Szabad lön a' székel határ;
De Szépikét ki birja már?
Gondolkozott a' föld 's az ég
Ki birja a' leány kezét?
Mig végre meghalt Szépike
'S a' szép vitéz mindegyike.

Dózsa Daniel.

Kolozsvári labdacok.

Y. arszlán városunkba érkezett; X. kereskedőnél a' kontó 100 pengővel nevedett.

V. arszlánnő meghalt: a' Honderü prae-
numeránsai száma egygyel kevesedett.

J. kisaszony majd mindég bús: két fekete szem távol van.

Minap a' színészek megérkezvén, egy újságíró egy színészhez küldött, hogy irjon-e róla valamit? A' színész visszaizente: irjon gyalázólag — így neki elég dicséret leend.

Mi ujság? A' deszka-bódékat a' nagy piacról elhányni akarják. Valljon igaz-e?

Stampa- Kremer- és Sláby- szegleteken állongálót nem lehet látni.

Izsák zsidó mostanság vigan sétálgat: a' nagy vásárkor kr. nyeresége sem volt.

Egy tudós mindég szénutczán sétál: ott nincsenek grisetek.

N. tudós pedig mindég estve sétál: a' világosság árt szemeinek.

O. ur kisasszonyaival el akar utazni falura: a' septemberi bál közelget.

B. ur nincs a' conservatoriumban: a' karzat egy mulatságtól megfosztatott.

W. ur regényén igen lassan dolgozik: a' fekete szemü J. kisaszony kész regény.

H. utczában három hölgyet ablakban nem lehet látni: a' bikficzek elutaztak.

R. kisaszony csak 18 éves: Z. fogorvost nála gyakran láthatni.

D. arszlán a' 35 éves M. kisasszonyba ábrándos szerelmes: M. kisasszonynak 10 ezer fr. évi jövedelme van.

S. ur quäkkert mostanság nem visel: B. vendéglőnél egy rég a' fogason áll.

E. arszlán titkon városunkba vissza-jött: másnap nála két rendőr nyilvánosan tisztelkedett.

E-n Nikleby szerepét K. színész igen nagy taps közt játszotta: a' karzaton 20 jegy ingyen osztatott ki.

M. ur megházasodott: darab idő óta öltönyeit bővebbnek találja.

N. orvos meghalt: a' halottak száma kevesedik.

Cz. kereskedőtől nagy pénzüsszeget kölcsönöztek: P. bárónő új batárban hajtát a' színházba.

V. orvos a' testi, neje pedig a' szívbetegeket orvosolja. Használak az emberiségnek.

L. rég a' mérsékleti egylet tagja: a' pálinka tőle két ölnyire érzik.

F. tánczos 25 forintért szokott föllépni; a' vendéglőben 25 forinttal tartozott: adósságát egy tánczolásal ígérte lefizetni a' vendéglő előtt.

H. énekesnő igen kellemesen énekel: a' ptrücskők minden éneklése alatt trilláznak.

N. városban a' színészetet pártolják: a' színésznők még inkább pártoltatnak.

(Folytatjuk).

Keserü Ödön.